

Дарь'я Коханова

**ВСЕ СКЛАДНО
або ні**

Роман

Київ
Видавництво Ліра-К
2019

УДК 821.161.2'06-31
К75

Коханова Д.

К75 Все складно або ні : роман. — Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. — 188 с.

ISBN 978-617-7605-80-4

Гліб Смахов — успішний московський фотограф, гей. Його життю можна було б позаздрити, якби не одне «але»: Гліб мучиться страшним почуттям провини, бо через його бездіяльності колись загинула дівчинка. В результаті цих переживань він втрачає лібідо і приймає рішення присвятити життя роботі. Його мета — публікації в італійському виданні «Вог». Якось Гліб помічає, що за ним стежать, і незабаром потрапляє в таємничу пастку, яка виявляється початком... чого? Покарання? Спокути? Нового життя? Або ні?

УДК 821.161.2'06-31

ISBN 978-617-7605-80-4

© Коханова Д., 2019
© Видавництво Ліра-К, 2019

Ліза перестрибнула через огорожу моста і рушила тротуаром, підставивши обличчя під мокрий листопадний сніг. Вона не відчувала холоду і страху. Лише роздратованість через те, що знову злякалася. Знову. Ліза йшла нічною Москвою навмання, тож дуже здивувалася, коли виявила себе біля входу у те єдине місце, де їй завжди було добре.

Глібова фотостудія наповнилася різдвяними ароматами: кориця, бадьян, піхта, свіжоспиляна сосна... Здавалося, у цього простору є душа. Ліза ввійшла та усміхнулась власнику студії.

Гліб, побачивши людей, які бажають сфотографуватися, зазвичай ліниво позіхав, та, коли справа стосувалася предметної зйомки чогось прекрасного, завжди пожвавлювався і перетворювався на митця. Він приваблював талановитих флористів, кондитерів, ювелірів та інших творців прекрасного неймовірно низькими цінами та фантастичною якістю своїх робіт. А люди... Всі вони небездоганні, скуті і кумедні, коли зображають перед об'єктивом радість, пристрасть чи байдужість. Тільки обрані уміють жити перед камерою, в кадрі стаючи кращими і яскравішими.

Вона була саме такою.

— Лізо, серденько! Яка радість! Не пригадаю, щоб ми домовлялися, але ти вчасно. Мені саме привезли яблука! — вигукнув Гліб, прямуючи назустріч Лізі. — Сьогодні були флористи, дивися, яку красу подарували!

Він подав їй білий дерев'яний ящик з чудовою різдвяною композицією. Чимала свіча у вигляді кулі у вінку з гілочок піхти, прикрашених золотими сосновими шишками, шматочками сушеного апельсина та лимона, паличками кориці і бозна чим іще.

— Сідай сюди, в крісло, прекрасно! Оголи ліве плече, саме так, чудово, композицію тримай на колінах. Неймовірно! Не рухайся!

Він зробив кілька знімків і уважно зазирнув у очі своїй гості.

— Щось трапилось? Ти як з хреста знята! Як ти опинилася тут о такій порі?..

— Нічого особливого, — пробурмотіла Ліза, намагаючись піднятися з глибокого шкіряного крісла, — з важким ящиком це було нелегко. — Просто гуляла неподалік і вирішила зазирнути.

— Як? Чому ти гуляла о першій ночі так далеко від домівки? — Гліб подивився на годинник на екрані телефона.

Ліза тільки рукою махнула.

— То і що? День, ніч, життя, смерть... Все одно. Нині я є, завтра немає — кого це тривожить? Мені нудно, невимовно нудно. Я втомилася. Не хочу нічого змінювати, бо так чи інакше і це набридне.

— Ти голодна, так? — запитав Гліб.

— Щось їла, не пам'ятаю, — вона тримала в руках пахучий ящик і все не могла придумати, куди його подіти.

— Зрозумів! Зараз будемо шукати сенс життя! — Гліб зазирнув до різьбленого буфета червоного дерева. — Є щонайніжніший пиріг з лососем та шпинатом під вершковим соусом, розігріти?

— Звідки? — здивувалася Ліза. — Сьогодні були пекарі?

— Були, — кивнув Гліб, — вони мені ще солодкий пиріг зі смородиною подарували, та його я з'їв. Тож вибачай, тільки лосось.

— Буду, можеш не гріти, давай його сюди! — Ліза підскочила, відставила композицію на підлогу і вихопила шматок пирога з Глібових рук.

— Ну ось, зовсім інша справа, люба моя. Погляд прояснився, рум'янець. Вже краще?

— Зараз ще гірше, та все одно дякую. Пиріг насправді дуже смачний, — Ліза зробила крок до Гліба, щоб обійняти.

— Е, ні, ти рибою пахнеш, дорогенька, тож обійдемося без обіймів.

— Дійсно, вибач, — вона озирнулася, шукаючи серветку. — Мені піти? Не хочу заважати.

— Ти не заважаєш, та і куди йти? — Гліб подав їй пакуночок серветок. — Ти все одно сумна. Що тепер?

— Тепер ззовні все дивовижно і чудово, а зсередини тільки пустка і нудьга. Я нікого не люблю. Зовсім. І нічого не прагну. Не розумію: навіщо я живу?

— Тобі слід поспати. За ширмою є ліжко, гарненько виспишся, і вранці продовжимо цю захоплюючу бесіду.

Ліза не ворухнулася.

— Ти чого? Не хвилюйся, ти ж знаєш, я пальцем не торкнуся. Можу хіба що сфотографувати тебе сплячу, але обіцяю цього не робити, хоч і дуже кортить.

— Добре, якщо для тебе це нормально... А коли тобі захочеться спати, а я твоє ліжко зайняла... — почала вона, та враз сама себе зупинила. — Коли захочеш спати, відразу мене розбуди, додому поїду. Домовились?

— Звичайно домовились, йди вже! — Гліб підштовхнув її до ширми, а сам сів до комп'ютера і заходився обробляти знімки.

— А про які яблука ти говорив, коли я прийшла? — долинув з-за ширми сонний Лізин голос.

— Завтра, усе — завтра, — задумливо відповів Гліб. — Солодких яблучних снів тобі, серденько.

На м'якому матраці Ліза швидко поринула в сон. Пухова ковдра ніжно і невагомо обіймала її. Уві сні вона побачила зимовий ліс, чарівний і дивовижний. Як і сьогодні, вона втекла з дому, де батьки постійно сварились та називали одне одного огидними словами. Вона мчала наосліп через поля і опинилася в цьому

лісі, де, всупереч очікуванням, їй не було лячно. На велетенських соснах висіли ліхтарі, які освітлювали стежку лагідним золотаво-жовтим світлом. Тут вона почувала себе надійно і впевнено, бо це була стежка до її щастя. Вона не знала, що там: халупа, будинок чи палац. Але важливо було встигнути.

— Прокидайся, красуне! — почула Ліза крізь сон. — Нумо, розплющ оченята. Пташки прокинулись, рибки прокинулись, навіть поросятка прокинулись, а Лізочка досі спить! — проспівав Гліб і рвучким рухом розкрив штори. Підійшов до комп'ютера і ввімкнув пісню Кеті Пері «Roar».

— Які поросятка? Глібе, що ти мелеш? — Ліза примружилась від яскравого сонячного світла, яке зненацька полилося на її ліжко.

— Доброго ранку, кохана! — оголосив Гліб, — Сьогодні на нас чекає чудовий, цікавий день! Прокидайся, вмивайся, пий чай, я тобі чорний зробив, доїдай вчорашній пиріг і роздягайся: яблука чекають!

— Ти ранком завжди такий активний? – пробурчала Ліза, — не розумію, чого ти до мене з тими яблуками причепився. І що означає: «роздягайся»?!

Гліб, і вухом не ведучи на запитання дівчини, заклопотано розстелив на підлозі брезент. Спочатку розривняв його, щоб не залишилось жодної складочки, а потім несамовито зібгав, надавши йому недбалого, випадкового вигляду.

— Є. Ти там як, поснідала вже? – нетерпляче запитав він, — Багато чаю не пий, бо живіт випнеться. А мені потрібно, щоб він був трохи запалим.

— Я ще навіть не вмивалась. Доки не поясниш, що у тебе на думці, я нічого не робитиму! — задерла підборіддя вона.

— Цей вираз обличчя мені підходить, запам'ятай його! Отже, роздягаєшся повністю, лягаєш на брезент

ось так, — він гепнувся на підлогу і завмер у неприродній позі, — потім кладеш собі на зону бікіні і на груди оці яблука, — він показав на два кошики з вражаюче красивими червоними яблуками, — Коли приготуєшся, клич мене, я решту розкидаю.

— А я не замерзну? — Ліза здригнулася.

— Замерзнеш, але це добре. Мені потрібна бліда шкіра. Нанеси на обличчя тональний крем, підведи олівцем брови, вії підфарбуй. А губи не чіпай, нехай будуть сині! — натхненно мовив Гліб, потім помітив здивовані Лізині очі і додав: — Не хвилюйся, я намагатимусь відзняти все дуже швидко. Не встигнеш замерзнути.

Гліб понишпорив у своїх музичних запасах і ввімкнув альбом “Enigma” 1993-го року.

Ліза скорилася без особливого бажання. Хоча, яка, власне, різниця. Коли ще цієї ночі вона збиралася померти, то чи важить те, що вона трохи змерзне і що малознайомий дорослий чоловік, нехай і гомосексуаліст, побачить її оголеною. Ніщо не має значення.

Ліза роздяглась, вляглась на холодний брезент і спробувала прикрити інтимні місця яблуками, але ті розкотилися. Махнувши рукою, вона покликала:

— Яблука розбіглись, іди сам їх викладай, але не витріщайся на мене. Я соромлюсь. Між іншим, я ще ніколи не роздягалася перед мужчиною.

— Оригінально — роздягтися вперше відразу перед мільйонами глядачів. Сміливо!

Гліб зібрав яблука і розклав їх на тілі дівчини і навколо.

Він виклав її довге, світло-русяве волосся красивими хвилями і на них теж накидав яблук. Потім довго порпався з технікою, та коли почав фотографувати, її губи і справді набрали синюватого відтінку. Вона тремтіла і яблука котилися в різні боки.

— Схоже, для тебе справді важливо потрапити на цей сайт італійського «Вог», — Ліза цокотіла зубами.

— Це мрія будь-якого фешн-фотографа. Предметною зйомкою я непогано заробляю на фотостоках, пундики і квіточки розходяться миттєво. А з людьми складніше. Потрібна глибока думка, ідея, атмосфера. Мало зняти вродливу дівчину в розкішному інтер'єрі, мусить бути те, що зачепить погляд. Редактори італійського «Вог» щодня обирають знімки, які потім з'являться на сайті з їх логотипом. Можна сформувати портфоліо і отримати визнання. Найвищим успіхом, звичайно, буде публікація в друкованому виданні. Саме цього я маю досягти, тож замри і не сіпайся, бо яблучка втікають.

Гліб знімав не звертаючи жодної уваги на те, що вона тремтить, а яблука скачуть. Він несамовито клацав камерою. Бліда дівчина в яблуках була ще прекраснішою, ніж у його мріях. Він дев'ять місяців терпляче виношував цей задум: обирав модель і сорт яблук, чекав правильного світла і відповідного настрою. Сьогодні все зійшлося. Він вірив, що ці знімки принесуть йому бажану славу. Відчував, що зараз вирішується його доля.

* * *

Запилюжений харківський перон був переповнений схвильованими пасажирами. Рятуючись від вітру, під навіс залітали поодинокі сніжинки. Табличка з написом «8» ледь розрізнялася крізь тьмяно освітлене, засмальцьоване вікно плацкартного вагона. Проводжати мене не було кому. Худорлявий провідник у чорному пуховику наопащ допоміг мені піднятися і крикнув наздого: «Жінко, у вас тринадцяте місце!»

У вагоні панувала задуха, пахло прибиранням, та не чистотою.

— Здрастуйте, — мовила я знудьгованому лисому хлопчині років двадцяти, опасистій, яскраво нафарбованій жінці за сорок і кавказцю середнього віку, товариству, яке вже влаштувалися в моєму купе. На бокових полицях встигли приготуватися до сну двоє дівчат — встромили у вуха навушники і накрилися простирадлами по самі маківки.

Чоловіки відповіли на привітання, жінка мовчки поправила шторку на вікні та похмуро втупилася в пилюку. Я сіла на нижню полицю, притисла до себе сумочку і пораділа, що під полицею вистачило місця для валізи. Востаннє я їздила потягом сім років тому. Тоді ми з подругою поспішали до моря, а тепер я їду до Росії. Поїзд ще не рушив, а мені вже хотілося вийти на вулицю. Найближчі п'ятнадцять годин я збиралася згаяти у товаристві цих людей. Цікаво, з ким вийде познайомитися, аби час минав непомітніше.

Мій єдиний син давно перебрався до Москви, а я ніяк не наважувалася відгукнутися на його запрошення. Він приїжджав що півроку, завжди одягнений за останньою модою, з повним гаманцем. Смітив грошима, наче вони нічого не варті, і захоплювався нашою дешевизною. «Добре було би жити тут, а заробляти там!» — повторював він, коли з'являвся вдома в перервах між відвідинами колишніх однокласників і одногрупників. Вони всі на місцях, нажили родин і негарздів, а він з'являвся, як закордонний гість, влаштовував своєю появою свято і знов щезав. На третій день перебування в рідному краю його починала гнітити вологість, сірість і повільність нашого міста. М'яка українська вимова, якою він колись вирізнявся, тепер його смішила. А відкриті привітні люди видавалися йому обмеженими і тупими. Звісно, куди вже нам до пихатих і зосереджених москвичів, а надто до тих, хто видає себе за них.

Кавказець вирішив пообідати, я поступилася йому місцем біля столика. Він вийняв копчену курку і почав чистити круто зварені яйця. Я зустрілася очима з лисим хлопчиною, ми усміхнулися одне одному. Його сусідка дивилася у вікно і не звертала на нас уваги.

Провідник роздав міграційні картки і ввімкнув яскраве світло. Коли я закінчила заповнювати мікроскопічні вічка і зняла окуляри, провідник приніс дві склянки чаю: мені й хлопчині. Кавказець продовжував свою трапезу, а жінка пирхнула щось про дорожнечу і знову втупилася у вікно.

— Ви до Москви їдете? — запитав хлопець.

— Так, а ви? — я здивувалась, що розмова почалася саме з ним.

— Я теж. У мене там дівчина. Тобто знайома. Чи ні. Ми в інтернеті познайомились. Ось, запросила до себе. Їду. Стрёмно якомсь: я ще не був за кордоном. А ви бували в Москві?

— Бувала, але ще тоді, коли вона не була закордоном. Я до сина в гості їду. Мене звати Марія Самійлівна, а вас?

— Мене Діма, можна на «ти». А ваш син давно там живе?

— Давно, десять років. Я до нього вперше їду. Теж хвилююся.

— А чому раніше не їздили? — запитав Діма.

От як йому пояснити? Що він може зрозуміти? Не скажу ж йому, що от жила і жила собі, тихо мені було, затишно. А потім раптом зрозуміла, що лише існую. Життя стікає по краплині, як вода зі зламаного крана, повільно, ритмічно, і залишається іржавим патьоком на мийниці. Іржа усе яскравіша з роками, а життя – все безбарвніше. І захотілося все покинути і втекти, тільки лячно. Сміливості не вистачає. Навіть розлютитися не можу. Спокійно зібралася, повідомила синові про при-

їзд, квиток на цей потяг придбала за місяць. І, зваживши кожну дрібницю, аж до того, що їсти у поїзді увечері, а що – вранці, вирушила в цю «божевільну» подорож. Яка, коли порівнювати з моїм повсякденням, дійсно найяскравіша подія. І ці люди, мої супутники, і він сам в тому числі — початок моєї пригоди. Як йому це пояснити? Хіба він зрозуміє, як це — жити і не жити? У нього кохання, він не зрозуміє.

— Раніше не хотілося. Тепер вирішила — час, — відповіла я.

— А там у вашого сина, певно, родина, діти?

Одне запитання краще за інше. Не можу ж я сказати незнайомій людині, що мій син — гей. Я ніколи не говорила цього вголос. Коли відверто, я це приховую навіть від себе. Коли Гліб ще в підлітковому віці повідомив мене про свої вподобання, я зробила вигляд, що не розчула, та, звичайно, припинила доймати його розпитуваннями про дівчат. Їх біля нього було сила-силенна, та усі — лише подружки. Коли йому виповнилося двадцять, я зрозуміла: це не жарти. Вирішила, що сама в цьому винна. Виховувала сина самотужки, без батька. Йому не вистачило чоловічого впливу і прикладу, от і вийшло те, що вийшло. Як я тоді плакала! Щоночі. Читала книги, дивилася передачі, та все одно не вірила, що так замислила природа. Звісно, я прийняла його вибір. Він – єдина радість у моєму житті, і головне, щоб був щасливим. Але на розпитування подруг я придумувала всілякі нісенітници про нещасне кохання і розбите серце мого сина. Боляче розуміти, що у мене не буде онуків. І шкода сина, безмежно шкода. Як сказати про це хлопчику Дмитрику, який, можливо, не так спокійно ставиться до представників сексуальних меншин, як я? Кавказець, який жує свою їжу поряд зі мною, цього точно не зрозумів би.

— Ані дітей, ні родини. Поки що сам, увесь в роботі. Він має власну фотостудію. А чим займаєшся ти?

— Працюю в автосервісі. Я після школи відразу працювати пішов, треба було сім'ю годувати. Моїй доньці два роки.

Посмішка сповзла з мого обличчя, очі розширилися від подиву. Та він сам іще дитина! Як же це?!

— Так, усі дивуються. Але з дружиною у нас не вишло. Розлучилися, та я їм допомагаю і з донькою ба-чуся часто.

— Ти молодець. Дитині дуже важливо, щоб її любили батьки, і щоб обоє були поруч. Мій чоловік цього не розумів. Розійшлися. Глібчику тоді чотири рочки було, то він зо два рази приїхав, погрався з сином, погуляв — та й по всьому. Зник. Аліменти сплачував, а спілкуватися з дитиною не хотів. Говорив — боляче йому.

— Мені теж боляче розлучатися — щоразу наче частину себе відриваєш. Та без неї ще гірше було б. Як вона мені радіє, скільки дарує любові, скільки щастя!

Потяг зупинився.

— Прикордонний контроль, приготуйте документи!
— вигукнув провідник.

Ось і Белгород. Як швидко час летить.

Вночі спалося погано. Жінка на нижній полиці на-проти мене хропіла і присвистувала уві сні. Вранці, коли під'їжджали до Москви, ми з Дімою обмінялися па-пірцями зі своїми контактами. На всяк випадок.

У вікно я побачила Гліба. Він стояв з червоною тро-яндюю і розгублено вдивлявся у вікна поїзда. Не забув, що я не люблю букетів. Краще одна квітка, але сильна і свіжа, ніж пучок зів'ялої печалі. Я помахала йому ру-кою, та він не помітив.

— А ваш син на машині? — запитала жінка, з якою ми за всю дорогу жодним словом не перекинулисьь.

— Ні, на метро, — знизала плечима я.

— Шкода. — Жінка взяла свою валізу і рушила до виходу, розштовхуючи інших пасажирів.